

ע"פ 48671/08/15 - בלה גולדנברג נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"פ 48671-08-15 גולדנברג נ' מדינת ישראל

בפני כבוד ס. הנשיא השופטת ר. יפה- כץ, אב"ד
כבוד השופטת י. רז-לוי
כבוד השופט י. עדן

בלה גולדנברג ע"י ב"כ עו"ד גוסטבו גרפונקל

המערערת

נגד

מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד ברסאנו

המשיבה

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בבאר שבע (כב' השופט ר. סולקין) בתפ. 21775-09-12

השופטת י. רז לוי

המערערת הורשעה בעבירות של זיוף בידי עובד ציבור בניגוד לסעיף 421 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"); שימוש במסמך מזויף בניגוד לסעיף 420 לחוק בנסיבות סעיף 418 ומרמה והפרת אמונים בניגוד לסעיף 284 לחוק. על המערערת נגזרו 6 חודשי מאסר בפועל אשר בהמשך נקבע כי ירצו בעבודות שירות, 6 חודשי מאסר מותנה, וכן קנס בסך ₪10,000.

ההליך בבית המשפט קמא

1. כעולה מעובדות כתב האישום המתוקן בו הודתה המערערת במסגרת הסדר טיעון, המערערת שימשה בשנת 2008 כשליחה של "נתיב" - גוף הפועל מטעם המדינה במדינות חבר העמים כדי לעודד את זיקת היהודים באותן מדינות ליהדות ולישראל ואחראי בין היתר על נושא של זכאות לעלייה ארצה והנפקת אשרות. המערערת תפקדה כאחראית וכקונסול לענייני עליה בעיר קישינב במדינת מולדביה. הנאשמת 2 בכתב האישום בו הואשמה המערערת (אשר אף דינה נגזר יחד עם המערערת), הייתה אזרחית ותושבת מולדביה אשר שימשה כרכזת מועדון נוער במרכז לתרבות ישראל בעיר, שהיה תחת אחריות המערערת, וכך נוצרו ביניהם קשרי ידידות. לאחר שנאשמת 2 הגישה בקשות לעלות ארצה בהתאם לחוק השבות וסורבה, פעלה המערערת לשינוי המסמך הנוגע לאישור זה אשר אליו הייתה לה גישה מתוקף תפקידה. המערערת השמיטה מאותו מסמך פרטים מסוימים וזאת בסיוע מזכירתה, לה הורתה לבצע את אותו שינוי במסמך. השינוי התבטא בכך שנמחקה מתעודת הלידה של סבה של הנאשמת האחרת, הערה באשר למועד הכרת האבהות על ידי הסב היהודי, באופן שאפשר מתן אשרת עליה לנאשמת 2 וזו עלתה ארצה עם בן זוגה. בכך עשתה המערערת מעשה של זיוף בידי עובד ציבור, מרמה והפרת אמונים. יצוין כבר עתה, כי לאחר עליית נאשמת 2 ארצה, במסגרת הליך בבית משפט לענייני משפחה, הוכחה זכאותה לעלות ארצה מכוח חוק השבות, שכן במסגרת אותה הליך הוכרה אמה של הנאשמת 2 כבתו של אותו סב היהודי, אשר הוברר כי הוא אכן הכיר באבהותו כנדרש.

2. בית המשפט בגזר דינו מיום 26.06.15 בחן את עתירת המערערת להימנע מהרשעת המערערת וציין, כי לאור חומרת המעשים והפגיעה באמון הציבור הקיימת במעשי המערערת, הרי מתחם הענישה שהוצע ע"י התביעה הינו ראוי ונע בין 6 - 24 חודשים, וכי מעשיה של המערערת מחייבים ענישה משמעותית בדמות מאסר בפועל. גם הזמן שחלף אינו מהווה מחסום בהענשת המערערת והנאשמת הנוספת, וכי לאור העובדה שפוטנציאל הנזק של מעשיה לציבור גבוה, הרי הכף נוטה לחומרה. נוכח האמור קבע בית המשפט, כי אין מקום להימנע מהרשעתה ולאמץ את המלצת שירות המבחן וכי לא ניתן לחרוג ממתחם הענישה, כיוון שניתן לעשות זאת רק מטעמי שיקום שאינם מתקיימים במקרה זה. מכאן גזר את דינה של המערערת לעונשים שפורטו לעיל.

טענות הצדדים בערעור

3. הערעור מופנה בעיקרו כנגד הרשעת המערערת ולחילופין התבקשה הקלה בעונשה. לטענת ב"כ המערערת היה מקום להימנע מהרשעת המערערת בשל הנסיבות המיוחדות. נטען כי טעה בית המשפט בכך שהתעלם מהיבטים משמעותיים וחריגים במקרה זה. בית המשפט ייחס למערערת את היותה נציגה בכירה של המדינה וכזו שעברה הכשרה כקונסולית ולא כך הם פני הדברים, שכן הכשרתה הייתה מצומצמת מאד. עוד נטען, כי היה מקום ליתן משקל לכך שבסופו של דבר הוברר שאכן היה מקום לתת לנאשמת 2 אשרת עלייה, כאשר רק הגעתה ארצה, בסיועה של המערערת, אפשרה לה להוכיח את יהדותה ומכאן אף את זכותה לעלות על פי חוק השבות. אף פרקליטות המדינה בכובעה האזרחי הכירה בכך, לאחר שעיינה במסמכים הרלוונטיים. מכאן שכל חטאה של המערערת היה שהאמינה לנאשמת 2 לאחר שראתה מסמכים לפיהם סבה היהודי הכיר באמה של הנאשמת 2 כבתו ועל כן היא יהודייה, דבר שניתן היה לאמת, בבדיקת רקמות, רק לאחר שהנאשמת 2 עלתה לישראל.

הוטעם, כי למערערת לא צמחה כל טובת הנאה מן המעשה, דבר שיש לתת לו משקל, כך שאין מדובר במקרה של שוחד או גניבה ע"י עובד ציבור. עוד הפנה לחלוף הזמן מעת ביצוע העבירות, כאשר המדובר בעבירה שבוצעה לפני שמונה שנים וכתב האישום הוגש רק בשנת 2012.

ב"כ המערערת חזר והדגיש את הנזק שיגרם למערערת באם הרשעתה תיוותר על כנה. שכן המערערת לאחר ביצוע העבירות למדה לימודי עבודה סוציאלית, החלה לעבוד כעובדת סוציאלית ברשות למלחמה בסמים, לאחר מכן הועסקה אצל מעביד פרטי ולעת הדין בערעור פוטרה מעבודתה, בשל העובדה שטרם נרשמה בפנקס העובדים הסוציאליים, זאת לאור הרשעתה בתיק זה.

בעניין זה הוצג מכתב מרשם העובדים הסוציאליים, לפיו נמנע רישומה של המערערת בפנקס העובדים הסוציאליים עד להכרעה בערעור דנא; וכן מסמך מיום 24.01.16 לפיו המערערת פוטרה מעבודתה בשל העובדה כי היא לא נרשמה כעובדת סוציאלית. על כן נטען, כי הנזק שיגרם למערערת הינו קשה ולמעשה לא תוכל לעסוק במקצוע אותו רכשה; וכי שיקולי שיקום אף הם מחייבים לבטל את הרשעתה והמדובר במעשה חריג העומד בבדידותו בכל מהלך חייה הנורמטיביים.

4. ב"כ המשיבה מנגד עתרה לדחיית הערעור.

בטיעוניה הפנתה לכך שהמערערת הייתה בתפקיד בו הייתה לה שליטה על מתן אישורים לאלו המבקשים לעלות

לישראל, ושימשה למעשה כשומר העומד בשער.

בהינתן האמור - ובשים לב למעמדה ותפקידה, הרי אי הרשעה במקרה כזה, יש בה משום פגיעה באופן מהותי בשיקולי ענישה נוספים. הוטעם, כי לא מדובר במקרה בו קיים יחס בלתי סביר בין הנזק שצפוי מהרשעה לבין חומרת העבירה, שכן חומרת העבירה היא משמעותית ומחייבת הרשעה, גם אם הרשעה מובילה לנזק מסוים.

עוד טענה ב"כ המשיבה, כי נסיבות ביצוע העבירה חמורות בשל המעמד והתפקיד של המערערת במדינה זרה ועל כן אין להתערב בגזר דינו של בית משפט קמא, לא לעניין ההרשעה ולא לעניין העונש, אשר מצוי ברף התחתון של המתחם שקבע בית המשפט. ב"כ המשיבה הדגישה, כי בעבירות מסוג זה הושתו אף מאסרים בפועל של ממש וחלוק הזמן אף הוא נלקח בחשבון במסגרת גזר הדין.

דין

5. לאחר בחינת מכלול נסיבות המיוחדות של ענייננו באתי לכלל מסקנה, ולא בלי היסוס, כי יש מקום לקבל את הערעור ולהסתפק באופן חריג במקרה זה בהשתת שירות לתועלת הציבור בהיקף רחב תוך הימנעות מהרשעת המערערת, כפי שהמליץ שירות המבחן.

הלכה היא כי אי הרשעה הינה חריג לכלל על פיו משהוכח ביצועה של עבירה, יש להרשיע את הנאשם, וכי הימנעות מהרשעה שמורה למקרים חריגים ויוצאי דופן (ראה רע"פ 8453/15 **פלוני נ' מ"י** [פורסם בנבו] (3.1.2016); רע"פ 3989/15 **גוזלאן נ' מ"י** [פורסם בנבו] (9.8.2015); רע"פ 1931/15 **מויססנקו נ' מ"י** [פורסם בנבו] (26.3.2015); רע"פ 1189/06 **בר לב נ' מ"י** [פורסם בנבו] (12.9.2006).

6. בפסק הדין המנחה בסוגיה זו בעניין **כתב** צוין, כי השאלה מתי ובאלו נסיבות רשאי בית המשפט להסתפק בעונש של שירות לתועלת הציבור, ללא הרשעה, לא תוכרע לפי שיקולים הרמטיים. השיקולים הנוגדים על כפות המאזניים הינם שיקולי שיקום מחד גיסא ושיקולים של אינטרס הציבור מאידך גיסא (ראה: ע"פ 2083/96 **כתב נ. מ"י** פד"י נב 337).

עוד נפסק בעניין **כתב**, כי הימנעות מהרשעה אפשרית בהתקיים שני תנאים: ראשית על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית סוג העבירה מאפשר לוותר על ההרשעה בלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים (ראה שם בעמוד 342); וכי האמור ייעשה רק במקרים יוצאי דופן "**בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה**".

7. ההתלבטות בעניין שבפנינו אינה קלה. מחד גיסא המדובר במערערת אשר ביצעה עבירות בעלות מימד לא מבוטל של חומרה, בשים לב לעובדה שהעבירות בוצעו בהיותה בעלת תפקיד מטעם "נתיב" - זרוע של המדינה - בכלל הנוגע לנושאים הקשורים בעלייה, תוך ניצול מעמדה, תפקידה ותוך הפרת האמון שניתן בה. מהפן האמור ודאי שנערמות, על כף המאזניים, בזו אחר זו, משקולות אשר מכבידות על הכף הנוטה להרשעת המערערת, וכך אף יועבר מסר ראוי ומתאים למערערת ולציבור בכללותו, כי מעשים מסוג אלו, מחייבים את השתת אות הקלון שבהרשעה.

מאידך גיסא, הותרת ההרשעה על כנה עלולה לגרום למערערת נזק כבד בכך שלא תוכל לעסוק במקצוע אותו למדה ורכשה אף באופן מעשי במשך מספר שנים, כאשר למעשה ההרשעה תשלול ממנה את עיסוקה.

ודוק, את הלימודים וההכשרה האמורה, החלה המערערת לאחר ביצוע העבירות כאן, אך טרם הגשת כתב האישום - שהוגש בחלוף 4 שנים כמעט מעת ביצוע העבירות. חלופ הזמן בעניין זה, הן עד למועד הגשת כתב האישום והן לאחריו- בסך הכל כשמונה שנים, יש לו משקל מוגבר בענייננו. שכן בו במהלך אותן שנים בהן המערערת למדה ורכשה מקצוע, עדיין לא הוגש כתב האישום בעניינה, ואילו כעת בגין הרשעתה, לא תוכל למעשה לעסוק באותו מקצוע. אציין כי יכול שאם כתב האישום היה מוגש בסמוך למועד ביצוע העבירות, הייתה המערערת מכלכלת את צעדיה באופן אחר.

במצב דברים זה, התוצאה של הותרת הרשעת המערערת על כנה - קשה שבעתיים.

הרשעת המערערת תגרום לנזק בכל מהלך חייה העתידי של המערערת; יש בה כדי לפגוע באפשרויות תעסוקתה, לא רק מבחינת קושי להשתלב במקומות עבודה מסוימים, כפי שנטען במקרים רבים, אלא למעשה תשלול ממנה את האפשרות לעסוק במקצוע אותו למדה ושאליו הוכשרה. כעולה מן המסמכים שהוצגו בפנינו, ההרשעה כבר גרמה לפיטוריה מעבודתה וכיום היא מחוסרת עבודה. נדמה, כי ההשפעה של ההרשעה על חייה של המערערת, בכל התחומים, היא כה חריפה ואף חורגת מההכרח, במכלול הנסיבות המתקיימות במקרה מיוחד זה.

8. אף נסיבות ביצוע המעשים תומכות בכך שבמקרה ייחודי זה ניתן להימנע מהרשעה. אכן ישנה חומרה לא מבוטלת בכך שהמערערת תוך הפרת האמון שניתן בה כעובדת ציבור, ביצעה את אותם מעשים. עדיין, יש לזכור כי המערערת לא קיבלה כל טובת הנאה ולא הפיקה כל רווח מהמעשים. המערערת עשתה את המעשה מתוך רצון לסייע לנאשמת 2 לאחר שהכירו והתיידדו במסגרת עבודתה, שכן היא סברה שנעשה לה עוול, וכי היא זכאית לקבלת מעמד על פי חוק השבות. ואכן בסופו של יום, הוכר מעמדה של הנאשמת האחרת על פי דין, לאור תוצאות בדיקת רקמות שהתאפשרה רק בשל עלייתה ארצה. במעשיה, לא פגעה אפוא המערערת באחרים; שכן המעמד לו זכאית הייתה הנאשמת-האחרת - מעמד אותו ינקה מכוחו של סבה היהודי (אשר התקבל תחילה באמצעות המסמך שזויפו בו פרטים מסוימים) הוכר, אלא שהדבר היה במועד מאוחר יותר.

9. המערערת הביעה חרטה עמוקה ובושה על מעשיה, כעולה מתסקיר שירות המבחן בעניינה. המערערת הסבירה, כי חשה תסכול וחוסר צדק ביחס למה שנעשה לנאשמת 2, ועל כן פעלה כפי שפעלה, אך היא מבינה היטב כיום, כי לא הייתה צריכה לפעול כפי שפעלה והיא הפיקה לקחים מהמקרה. התרשמות שירות המבחן הינה, כי העבירה חריגה לאופן התנהלותה של המערערת. נוכח כל אלו, הסיכוי שהמערערת תעבור עבירות נוספות הינו נמוך מאוד, ועל כן המליץ שירות המבחן להימנע מהרשעתה ולהסתפק בהשתתף של"צ.

נמצאנו למדים אפוא, כי לא רק שמדובר בעבירה ראשונה של המערערת, אלא זו גם העבירה הבודדת - היחידה בכל מהלך חייה, והיא אף חריגה וזרה לאורחות חייה. ניתן גם להניח, שהמערערת לא תשוב לבצע עבירות נוספות, שכן לא מדובר בהתנהגות המשקפת דפוס התנהגות כרוני אלא התנהגות חד פעמית ומקרית.

10. יש לזכור עוד כי המערערת הייתה צעירה בעת ביצוע העבירות - כבת 30 ולמעשה זו הפעם הראשונה שהשתלבה בשוק העבודה לאחר סיום לימודיה בתואר הראשון.

11. ודוק, אין באמור משום התייחסות מקלה למעשי המערערת, ואין בכך כדי להפחית מחומרת העבירות שביצעה המערערת, או מן הפגיעה הקיימת באינטרס הציבורי ובאמון הציבור שיש במעשים מסוג זה, והצורך הברור בהעברת מסר בלתי מתפשר בכל הנוגע לעבירות של שחיתות ציבורית, כפי שציין חברי כב' השופט עדן בחוות דעתו.

עם זאת, בשים לב למכלול נסיבות העניין; הרקע למעשים; העובדה שחלף זמן רב מביצוע העבירות להגשת כתב האישום כאשר המערערת כבר החלה את לימודיה עוד בטרם הוגש כתב אישום; העובדה כי שבסופו של דבר לא נגרם נזק ספציפי שכן הוברר כי הנאשמת 2 הייתה זכאית לאשרת עלייה על פי דין; כאשר העבירות בוצעו ללא רווח אישי כלשהוא למערערת ולא למטרת בצע כסף; ובשים לב לכך שעסקינן במקרה בודד בלבד; הרי אין המדובר במעשים המצויים ברף הגבוה של עבירות מסוג זה - וכך אף לגבי מידת הפגיעה באמון הציבור.

12. נוכח כל האמור, בפנינו מקרה חריג בו השיקולים האינדיבידואליים הספציפיים הייחודיים לעניין, גוברים בסופו של דבר, על האינטרס הציבורי הכללי ומטים את הכף לטובת הימנעות מהרשעת המערערת. שכן במקרה זה עלול להיווצר יחס בלתי סביר, בין הנזק שיגרם למערערת מן ההרשעה, לבין חומרת העבירות וחשיבות ההרשעה.

13. אף עיון בפסיקה מלמד, כי במקרים לא פחות חמורים ואף בנסיבות חמורות יותר בהם לא דובר במקרה אחד בלבד, מצאו בתי משפט להורות על ביטול ההרשעה. כך לאחרונה בע"פ 8271-09-15 (מחוזי - ים) **שמעון כהן נ' מ"י** [פורסם בנבו] (מיום 1.2.2016) מצא בית המשפט המחוזי לקבל את הערעור ולבטל את הרשעת המערער. שם דובר במי ששימש כפקיד במחלקת השומה והגבייה של עיריית ירושלים ופעל במספר מקרים באופן של מרמה והפרת אמונים, בכך שפתח מאות תיקים ללא אישור של מורשה חתימה, ואף הפנה את הפונים לאותם מודדים כדי שיערכו מדידה של שטח הנכס שבבעלותם, ואף נדרשו לשלם לאותם מודדים וזכו לטיפול מזורז. על כן מעשיו יצרו אצל הפונים את הרושם של יחסים שיסודם בשחיתות, בשוחד ובקיום אינטרס כספי בין פקיד העירייה לגורם שאליו הפנה. ואם כך במקרה בו לא דובר במקרה בודד כפי שבענייננו, ובהתנהגות הפוגעת באופן קשה יותר באינטרס הציבורי - ההתנהלות שהציבור מבין אותה כשוחד ועל כן הפגיעה באמון הציבור רבה יותר - קל וחומר בענייננו.

14. בפסק דין **שניידרמן** הידוע, הלכה אשר רבים הלכו בעקבותיה, דובר בכך שהמערער חבר לאחרים במטרה לבצע שווד בקיוסקים ולצורך כך אף הצטיידו בנשק מסוג רימונים, סכינים, אלות וכובעי גרב ואף שם מצא בית המשפט העליון להורות על ביטול ההרשעה (ע"פ 9090/00 **בועז שניידרמן נ' מ"י** [פורסם בנבו] (22.02.01)). כך אף בפסק דין של בית משפט השלום בבאר שבע, אשר אושר לאחרונה על ידי בית משפט בעניין של נאשמת 1 (משיבה 1 בערעור), כאשר שם דובר בעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות אשר לה עונש מינימום הקבוע בדין ולמרות זאת הורה בית המשפט על ביטול הרשעתה וערעור המדינה בעניינה נדחה (ראה ת.פ. שלום באר שבע **מ"י נ. פוינטר** וכן ע"פ 51586-05-15 **מ"י נ' פוינטר** מיום 27.1.16).

נוכח המקובץ, לו דעתי תשמע, אמליץ לחברי לקבל את הערעור ולהורות על ביטול הרשעת המערערת, תוך השתת צו של שירות לתועלת הציבור בהיקף משמעותי של 400 שעות, וזאת על פי התוכנית שהוכנה בשירות המבחן.

יעל רז-לוי, שופטת

השופט י. עדן

1. מקובלת עלי התוצאה לפיה המאסר על דרך עבודות שירות אשר הוטל על המערערת יבוטל, ויוטל במקומו של"צ בהיקף של 400 שעות. לצד זאת אינני סבור כי יש לבטל את ההרשעה.

המערערת הורשעה בעבירות של מרמה והפרת אמונים, זיוף בידי עובד ציבור ושימוש במסמך מזויף, תוך ביצוען בנסיבות חמורות. העבירות הללו, בנסיבות ביצוען, למרות שורת השיקולים לקולא המפורטים בפסק דינה המקיף של כב' השופטת י. רז לוי, אינן מאפשרות לטעמי הימנעות מהרשעה, והשיקולים הללו צריכים להתמצות בצמצום הענישה כאמור.

2. ראש וראשון לבחינת שאלת ההרשעה, הינו המעשה הפלילי, נסיבותיו ותוצאותיו. מהמעשה הפלילי נגזר משקלו של האינטרס הציבורי באופן השלמת ההליך, ומפני חומרתו ייסוגו שיקולים אחרים. משנקבע כי אדם ביצע עבירה, עליו להיות מורשע. זהו הכלל ואי ההרשעה הינה חריג בהתקיים הנסיבות המיוחדות והחריגות אשר נקבעו בפסיקה.

"שורת הדין מחייבת כי מי שהובא לדין ונמצא אשם, יורשע בעבירות שיוחסו לו. זהו הכלל. הסמכות הנתונה לבית המשפט להסתפק בהעמדת נאשם במבחן בלי להרשיעו בדין, יפה למקרים מיוחדים ויוצאי דופן".

ע"פ 2513/96 מ"י נ' ויקטור שמש פ"ד נ(3) 682, בעמ' 683 (2.9.1996).

"הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים

לעיל"

ע"פ 2082/96 תמר כתב נ' מ"י פ"ד נב(3) 337, בעמ' 342 (21.8.1997).

ישום כללים אלו מתבצע על רקע העבירה ונסיבותיה, בהתאם לכל מקרה ומקרה.

3. העבירות אשר בוצעו ע"י המערערת עניינן הפרת אמון שניתן בעובד ציבור, האמור להיות שלוחו של הציבור ואמון על ענייניו. רבות נפסק בדבר חומרת הפגיעה באמון, ובדבר הצורך בשמירה על טוהר השירות הציבורי.

ברע"פ 4148/13 גבי רובז נ' מ"י (12.6.2013), נדחתה עתירת המבקש להימנע מהרשעה, בשלושת הערכאות. המבקש אשר היה הנאשם 1 בכתב אישום בו היו 3 נאשמים נוספים, שימש כעוזר מנכ"ל במשרד התמ"ת. בין הנאשמים האחרים לבינם הועברו כספים על מנת להעבירם לידי המבקש כדי שיפעל לחידוש רישיון של חברות העוסקות בתחום עובדים זרים, רישיון אשר הותלה או נשלל. המבקש לא ידע על העברת הכספים בין הנאשמים האחרים לבין עצמם, וכספים כאלו גם לא הגיעו לידי. אשמו התמצה בכך שפנה למנהלת אגף הרישוי במשרד והתעניין באפשרות כי לנאשמים 3 ו- 4 וכן ביחס לגורמים נוספים, יוחזר הרישיון, פניותיו אלו לא הועילו, נגד הגורמים הרלבנטיים ננקטו לבסוף עיצומים שונים, והמבקש אף לא ניסה לשנות את ההחלטות שהתקבלו. המבקש הורשע בעבירת הפרת אמונים לפי סעיף 284 לחוק העונשין, עתירתו להימנע מהרשעה נדחתה, ערעורו לבית המשפט המחוזי ובקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון נדחו.

טענת המבקש לפיה הערכאות הקודמות קבעו כי בכל מקרה של ביצוע עבירת הפרת אמונים יש להרשיע את הנאשם נדחתה, ונפסק - **"מה שנקבע בשתי הערכאות הנכבדות הוא שעבירת הפרת האמונים, היא כשלעצמה, עבירה מהותית, ועל כן מבצעה יתקשה על דרך הכלל לעמוד בתנאים שנקבעו לצורך אי הרשעה, כפי שאלה נוסחו בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997)".**

פניית המבקש שם לא הועילה כלל ולמרות זאת נדחתה עתירתו להימנע מהרשעה. בענייננו, מעשי המערערת הביאו לתוצאה לפיה התקבלה אשרת העלייה עבור הנאשמת 2, הגם שבסופו של דבר, לאחר שנים במסגרת הליך משפטי, הוכרה הנאשמת 2 כזכאית לעלות לישראל מכוח חוק השבות.

נסיבות ביצוע העבירות על ידי המערערת חמורות יותר הן לאור המעשים עצמם שכללו זיוף ושורת פעולות כמפורט להלן, והן לאור כך שבפועל מעשיה הביאו לתוצאה, אם כי בסופו של דבר לא בגלל מעשי המערערת הוכרה בהליך מאוחר יותר זכאות הנאשמת 2.

4. מעובדות כתב האישום המתוקן בהן הודתה המערערת, (במסגרתו הינה הנאשמת 1), היא עבדה כמנהלת המרכז הישראלי וכקונסול לענייני עלייה, במסגרת תפקידה היתה אחראית בין היתר על קביעת

זכאות והנפקת אשרות עלייה, הנאשמת 2 היתה אזרחית אותה מדינה, עבדה כרכז מועדון נוער במרכז לתרבות ישראל שם, תחת אחריות המערערת, ובמהלך עבודתן המשותפת נוצרו ביניהן קשרי ידידות.

בקשה של הנאשמת 2 ומשפחתה לעלייה סורבו, ופניית המערערת אל הממונה הקונסולרי להנפקת אשרת עלייה עבור הנאשמת 2 סורבה בשל אי עמידה בתנאי הזכאות.

המערערת והנאשמת 2 סיכמו ביניהן כי יזייפו מסמכים אשר באמצעותם יקבלו אשרת עלייה עבור הנאשמת 2 על מנת לאפשר לזו לעלות לישראל ולקבל אזרחות ישראלית, וכתב האישום המתוקן מגולל את שורת המעשים אשר בוצעו ע"י המערערת וע"י הנאשמת 2 והכוללים סדרת פעולות מתוככמות, ותוך הכרת הנדרש למימוש התוצאה.

המערערת פונה למרשם האזרחי באותה מדינה, מקבלת מסמך ובו הערה לגבי שנת הכרת אבהות ביחס לאמה, ומידע זה מונע מהמערערת לקבל אישור להנפקת אישור עליה לנאשמת 2.

המערערת מבצעת זיוף תוך שהיא נותנת הוראה למזכירתה דוברת השפה הרומנית לרשום במסמך הערה שונה מזו שנרשמה בו, המסמך נסרק ונמחקה ההערה המקורית.

מזכירתה של המערערת אשר פעלה בהתאם להוראתה עשתה זאת בשל חששה מפניה, היא הדפיסה את המסמך המזויף, אשר לאחר מכן נשלח במייל, מסרה אותו למערערת, וזו פנתה שוב אל הממונה הקונסולרי, מסרה לו כי בדקה מחדש את המסמכים שהוגשו ע"י משפחת הנאשמת 2, ומצאה כי אין צורך בהוכחת אבהות, ומכאן שהנאשמת 2 זכאית לעלייה.

על סמך הודעתה זו של המערערת, אישר הממונה הקונסולרי הנפקת אשרת עלייה עבור הנאשמת 2 ובן זוגה.

בעקבות קבלת אשרת העלייה, הנאשמת 2 ובן זוגה נכנסו לישראל, קיבלו אזרחות, תושבות ישראליות ומעמד של עולים, וזאת בטרם השלימו את הוכחת זכאותם לכך על פי חוק השבות.

מאוחר יותר, בהליך משפטי, הוכחה זכאותה של הנאשמת 2 לעלות לישראל מכוח חוק השבות.

מעשיה של המערערת בוצעו בשנת 2008, הנאשמת 2 ובן זוגה נכנסו לישראל באותה שנה, וההכרה במסגרת ההליך המשפטי היתה בשנת 2014.

5. משהעבירות, בנסיבות ביצוען, כה חמורות, הרי שהכניסה אל החלק השני בשיקולים להימנעות

מהרשעה, צריכה להיעשות תוך זהירות שמא יפגעו שיקולי הענישה האחרים באופן מהותי.

המערערת מבצעת את העבירות תוך שימוש בעובדת הכפופה לה, אשר כפי שמפורט בכתב האישום המתוקן, חששה ממנה. המערערת, בתהליך אשר כלל ביצוע מספר פעולות מתוכננות לרבות זיוף המסמך שהתקבל, מוסרת מידע כוזב לאחראי, ובעקבות הזיוף והמידע הכוזב, מושגת תוצאה חמורה, בדמות מתן אזרחות לנאשמת 2 ולבן זוגה, על כל המשתמע מכך.

העובדה ששנים לאחר מכן הוכרה הנאשמת 2 כמי שאכן זכאית לאזרחות ישראלית, אינה מעמעמת את חומרת המעשה או את מידת הפגיעה באמון, אלא את המשמעות התוצאתית של מעשים אלו.

הטענה כי המערערת לא קיבלה טובת הנאה אינה כה פשוטה, כטענת ב"כ המערערת. על פי כתב האישום המתוקן בין המערערת והנאשמת 2 נקשרה ידידות. אוסיף כי גם ברע"פ 4148/13 המצוטט לעיל לא מדובר היה בקבלת טובת הנאה.

6. העבירות אותן ביצעה המערערת, של זיוף ומרמה והפרת אמונים, עניינן שמירה על התנהלות מי אשר הוצב כשומר בשער מטעם הציבור. טוהר המידות וחובת השמירה עליו הינו בבסיס העבירות, והינו הערך המוגן אשר הן מופקדות עליו.

אכן, אין בעצם ביצוע עבירות אלו כדי לשלול מראש כל אפשרות להימנעות מהרשעה בביצוען, ואולם, הנטל המוטל על מבצען כבד. מבצע עבירות אלו **"יתקשה על דרך הכלל לעמוד בתנאים שנקבעו לצורך אי הרשעה..."** (ר' הציטוט לעיל).

המערערת מסכמת עם הנאשמת 2 ביצוע זיוף מסמכים, היא מוציאה אל הפועל את המוסכם ביניהן, תוך שימוש בעובדת הכפופה לה, אשר חששה ממנה, ומעשי המרמה והזיוף הכוללים שורת פעילות מביאים לבסוף לתוצאה אשר עמדה בבסיס הסיכום בין המערערת לנאשמת 2.

מפני חומרה זו של מעשים לא ניגפים האינטרסים הציבוריים הגלומים בהליך הפלילי ואשר יישומם מחייב הרשעה.

להרשעה היבט הרתעתי לכשעצמו, והמסר אשר צריך לצאת אל מול ביצוע העבירות האמורות בנסיבות החמורות הללו, צריך לכלול גם הרתעה.

במסקנתי דלעיל גם ההנחה כי יהיה בהרשעת המערערת כדי לפגוע באפשרותה לעסוק במקצוע אותו רכשה, כמו גם בתחומים נוספים. הפגיעה באפשרות התעסוקה הינה שיקול חשוב, אך אין הוא גובר כאשר העבירות ונסיבות ביצוען כה חמורות.

מדובר בשורת מעשים אשר חותם הפלילות צריך לבוא עליהם, ואין להימנע מהרשעה במקרה זה.

7. המשמעות האופרטיבית של ביטול ההרשעה הינה כי דבר ביצוע העבירות אמנם יבוא במסגרת הרישום הפלילי, אולם חלק זה במרשם, הכולל אי הרשעה, גלוי אך לחלק מהגופים המפורטים בחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים.

סעיף 2 (2) לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים קובע כי המרשם כולל צווים אף אם ניתנו ללא הרשעה. סעיף 13 לחוק מסייג מסירת מידע מסויים, לרבות ביחס לאי הרשעה, לגופים מסויים.

כך, מידע על צווים שניתנו ללא הרשעה לא יימסר לשורה של גופים ובהם, לדוגמא, נציב שירות המדינה (סעיף ו' לתוספת הראשונה), ועל פי סעיף 21 לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, **"בעל סמכות על פי דין הפועל בסמכותו לא יביא בחשבון מידע שאינו זכאי לקבלו לפי חוק זה"**.

כאשר מדובר במשרות הקשורות באמון הציבור, קיימת חשיבות לשאלת קיומו או היעדרו של עבר פלילי בכלל, ובעבירות אשר כוללות פגיעה בטוהר המידות, בפרט.

"...המפתח לקיומו של שירות ציבורי ראוי לשמו, הוא אמון הציבור בטוהר השירות הציבורי. יוקרתו של המינהל הציבורי ואמון הציבור בו הם אינטרס ציבורי בעל חשיבות רבה... קיים ועומד האינטרס הציבורי בטוהר השירות הציבורי ובצורך להבטיח את אמון הציבור ברשויות השלטון..."

בג"ץ 7074/93 מאיר סויסא נ' היועץ המשפטי לממשלה, פד' מח(2) 749, בעמ' 775.

"...מינויו של בעל עבר פלילי... פוגע באינטרסים החיוניים של השירות הציבורי... הוא פוגע באמון שהציבור הרחב רוחש לרשויות השלטון..." (בג"ץ 7074/93, שם, בעמ' 776).

אין למנוע ממקבלי ההחלטות בדבר קבלה לתפקיד אשר יכול וידרוש שמירה על טוהר המידות, כמו גם קבלת אחריות על עניינים הדורשים אמון, את המידע הרלוונטי על המעשים החמורים אשר בוצעו כאשר כוללים הם פגיעה חמורה בטוהר המידות. תוצאת הימנעות מהרשעה הינה כי כאשר תבקש המערערת לשוב ולעבוד בתפקיד הדורש את אמון הציבור, לא יבואו בפני מקבלי ההחלטה אם לקבלה לתפקיד, הפרטים של המעשים הפליליים אשר ביצעה, ואשר בביצועם פגעה באמון אשר ניתן בה.

אינני סבור כי תוצאה כזו רצויה במקרה זה, וראוי כי החלטה על מתן תפקיד אשר צריך לאמון ואחריות ציבורית ייעשה תוך ידיעת כל הפרטים.

אין באמור התייחסות לעצם הקבלה לתפקיד מסוים, אלא אך כי מי אשר אמור לקבל את ההחלטה, נכון שיהא בפניו

כל מכלול הנתונים. ביצוע עבירות כה חמורות בנסיבות המפורטות לעיל, הינו נתון אשר מחייב כי יבוא בפניו.

8. שורת נימוקים לזכות המערערת, בנוסף למשמעות של ההרשעה ביחס לעיסוקה בתחום אשר את ההשכלה בו רכשה בטרם הוגש כתב האישום. המערערת נעדרת עבר פלילי, והיא הביעה חרטה על מעשיה. אולם כל אלו עניינם לעונש, ולא להרשעה בנסיבות חמורות אלו.

מכל האמור, מצטרף אני למסקנת כב' השופטת י. רז לוי בדבר ביטול עונש המאסר על דרך עבודות שירות אשר הוטל על המערערת, וכי במקומו יוטל של"צ בהיקף של 400 שעות.

יואל עדן, שופט

לצד זאת, לדעתי, נכון כי ההרשעה, כמו גם שאר רכיבי הענישה אשר הוטלו בגזר הדין, יישארו בתוקפם.

ס. הנשיא ר. יפה - כ"ץ, אב"ד

לאחר שקראתי את חוות הדעת של חברי, השופטים רז-לוי ועדן, אף אני, כחברתי השופטת רז-לוי, סבורה, כי במקרה חריג זה יש להימנע מהרשעתה של המערערת. חברתי פרטה את הנסיבות לצעד חריג זה, ונדמה כי הנסיבות החריגות ביותר, מצדיקות נקיטת צעדים חריגים גם על ידי ביהמ"ש, צעדים שמשמעותם הימנעות מהרשעה.

השופטת רויטל יפה-כ"ץ
ס.נשיא

לפיכך, אני מצטרפת למסקנותיה של השופטת רז-לוי, ולנימוקיה.

אשר על כן הוחלט כאמור בחוות דעתה של השופטת רז לוי.

ניתן היום, ו' אדר ב' תשע"ו, 16 מרץ 2016, במעמד הצדדים./

יואל עדן, שופט

יעל רז- לוי, שופטת

ס.הנשיא, רויטל יפה-
כ"ץ
אב"ד